

Sergamumo užkrečiamosiomis ligomis epidemiologinė situacija Kėdainių rajone 2015 m.

Kauno visuomenės sveikatos centro Kėdainių skyriaus duomenimis 2015 m. Kėdainių rajone buvo užregistruoti 987 užkrečiamųjų ligų atvejai, neįskaitant susirgimų gripu ir ūminėmis viršutinių kvėpavimo takų infekcijomis (ŪVKTI) bei kilo 52 užkrečiamųjų ligų protrūkiai. Taip pat buvo užregistruotos kelios retos infekcijos: tuliaremija, toksoplazmozė, Denge karštligė ir dar 4 nauji žmogaus imunodeficito viruso nešiotojai.

Kėdainių rajono gyventojai dažniausiai sirgo per orą plintančiomis užkrečiamosiomis ligomis. Pernai užregistruoti 11 054 susirgimai viršutinių kvėpavimo takų infekcijomis ir 216 gripo atvejų. Sergamumas gripu 2015 m. buvo pusantro karto didesnis nei 2014 m., tačiau nesiekė epideminio lygio ir gripo epidemija Kėdainių rajone nebuvo paskelbta. Praėjusiais metais ypač išaugo sergamumas vėjaraupiais. Sergamumo šia infekcija rodiklis siekė 116,54 atv. / 10 000 gyventojų.

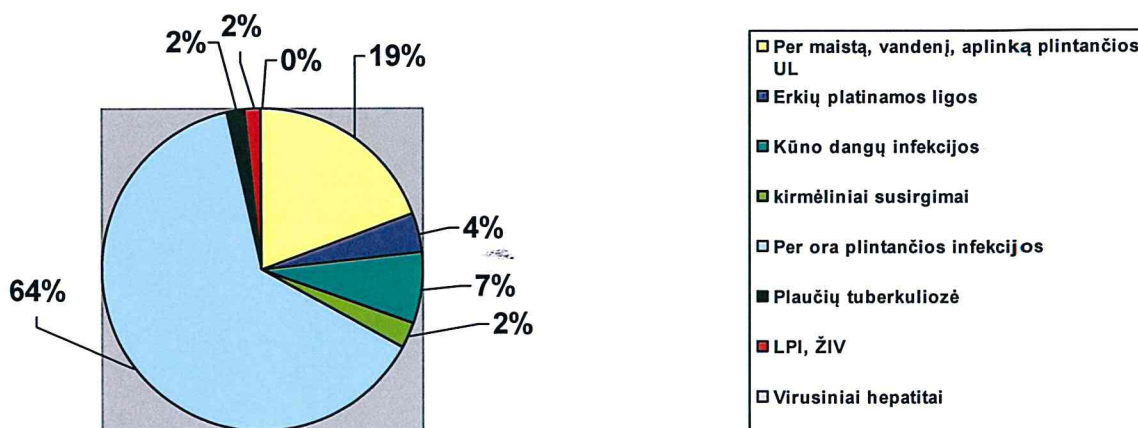
2015 m., lyginant su 2014 m., sumažėjo sergamumas skarlatina – 36 proc., tačiau buvo daugiau infekcinės mononukleozės atvejų. Pasitaikė ir susirgimų infekcijomis nuo kurių galima pasiskiepyti: kokliušu – 4 atv., kiaulytės – 3 atv., meningokokine infekcija – 4 atv.. Kokliušu sirgo vaikai nuo 2 mėnesių iki 15 m. amžiaus. Kiaulytė buvo diagnozuota 1 vaikui ir 2 suaugusiems asmenims. Meningokokinė infekcija buvo diagnozuota vaikams nuo 7 mėnesių iki 3m.

Pernai ženkliai išaugo sergamumas per maistą, vandenį ir aplinką plintančiomis užkrečiamosiomis ligomis: virusinėmis žarnyno infekcijomis – 46 proc., bakterinėmis žarnyno infekcijomis – 47 proc.. Kilo trichineliozės protrūkis, kurio metu nustatytas 21 trichinelioze užsikrėtęs asmuo. Susirgimų perdavimo veiksniu buvo trichinelėmis užkrėsta šerniena. Kitų per maistą plintančių bakterinės kilmės infekcinių susirgimų dažniausia priežastimi buvo nepakankamai termiškai apvėsota mėsa, o virusinių žarnyno infekcijų plitimą labiausiai įtakojo rankų higienos taisyklių nepaisymas. Šiomis infekcijomis labiau sirgo miesto gyventojai. Vyrų ir moterų sergamumas buvo panašus. Bakterinės kilmės žarnyno infekcijos dažniau diagnozuotos suaugusiems, o virusinės infekcijos – vaikams.

2015 m. sumažėjo sergamumas niežais – 33 proc., enterobioze – 26 proc. Užregistruota mažiau erkinio encefalito, Laimo ligos, toksokarozės bei odos grybelinių susirgimų atvejų. Daugiau nei 2014 m. užregistruota susirgimų sifiliu (2015 m. -11atv., 2014 m. -3 atv.), pedikulioze (2015m. – 30 atv. , 2014 m. – 28 atv.).

Apibendrinant, galima teigti, kad bendras sergamumas infekcinėmis ligomis (neskaitant susirgimų gripu ir ūminėmis viršutinių kvėpavimo takų infekcijomis) Kėdainių rajone 2015 m., lyginant su 2014 m., išaugo 44 proc.

Susirgimų pasiutlige nei žmonėms, nei gyvūnams Kėdainių rajone nebuvo nustatyta,

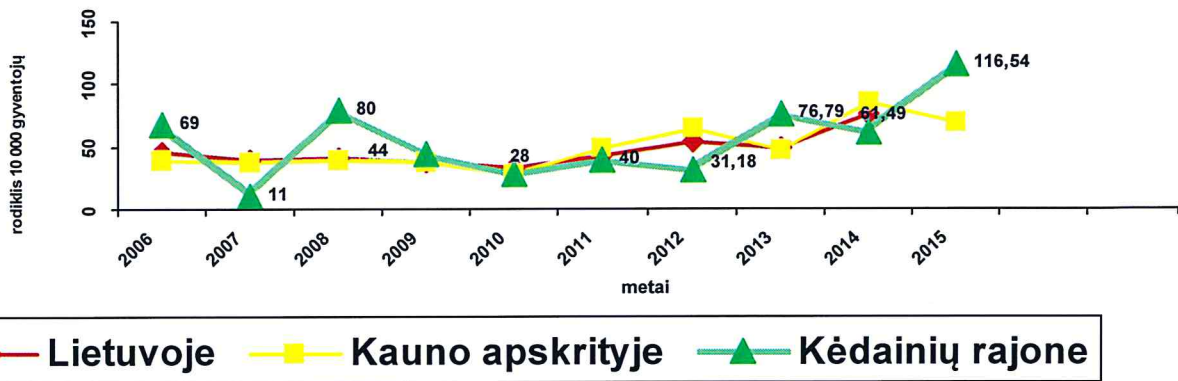

1 pav. Sergamumo užkrečiamosiomis ligomis (neskaitant gripo ir ŪVKTI) struktūra 2015 m.

Sergamumas per orą plintančios užkrečiamosiomis ligomis ir ligomis, kurių išvengiama skiepijant

Kėdainių rajone vyrauja lašiniu būdu per orą plintančios infekcijos. Dažniausiai sirgo vaikai iki 17 m. amžiaus. Neskaitant susirgimų gripu ir ŪVKTI, kurių kasmet registruojama vidutiniškai apie 11 000, dominuoja **susirgimai vėjaraupiais**. Sergančiųjų skaičius, lyginant su 2014 m., buvo beveik du kartus didesnis. Per metus diagnozuoti net 577 šios infekcijos atvejai. Daugumą sergančiųjų (84,9 proc.) sudarė vaikai iki 10 m. amžiaus. Miesto gyventojai ir vaikai, lankantys vaikų ugdymo įstaigas, sirgo daugiau. Kolektyvuose kilo 24 šios infekcijos protrūkiai ir 15 protrūkių kėdainiečių šeimose.

Analizuojant daugiamečių sergamumą vėjaraupiais Kėdainių rajone 2006-2015 m., buvo keturi sergamumo pakilimai – 2006 m. (69 atv./10 tūkst. gyv.), 2008 m. (80 atv./ 100 tūkst. gyv.) ir 2013 m. (76 atv./ 100 tūkst. gyv.), 2015 m. sergamumo šia infekcija rodiklis – 116,54 atv. / 10 000 gyv. (2014 m. buvo 62,14 atv. / 10 000 gyv.). ir buvo žymiai aukštesnis nei sergamumo rodiklis Kauno apskrityje, kuris siekė 70,52 / 10 000 gyv.).

2 pav. Sergamumo vėjaraupiais rodikliai

Vėjaraupiams būdingas sezoniškumas ir daugiausiai susirgimo atvejų registruojama spalio - birželio mėnesiais. Didžiausias sergamumas ikimokyklinio amžiaus vaikų tarpe. 0-3 m. amžiaus grupės vaikai sudaro 32,58 proc., o 4-6 m. -36,22 proc. Miesto gyventojai sudarė daugiau nei pusę (62,22 proc.) visų susirgusiųjų. Berniukų ir mergaičių sergamumas buvo panašus (vyrai – 51,12 proc; moterys – 48,87 proc.). Daugiausiai susirgimų vėjaraupiais užregistruota ikimokyklinės ugdymo įstaigas lankančių vaikų socialinėje grupėje. Kolektyvuose kilo 24 šios infekcijos protrūkiai ir 15 protrūkių kėdainiečių šeimose (viso – 39 protrūkiai).

Sergamumo vėjaraupiais plitimas siejamas su visuotiniu imlumu šiai infekcijai, trumpu perdavimo keliu ir epidemiologinėmis ypatybėmis (užsikrėtęs vėjaraupiais asmuo tampa užkrečiamu 5 dienas iki ligos požymių pasirodymo ir izoliuojamas nuo sveikų asmenų pavėluotai) bei su mažai efektyvių profilaktikos priemonių (vėdinimo, drėgno patalpų valymo) taikymu infekcijos židiniuose.

Kita, pagal registruotų atvejų skaičių labiausiai rajone paplitusi šios grupės infekcija – **skarlatina**. 2015 m. ji diagnozuota 28 vaikams. Susirgimai skarlatina plito tarp vaikų, kurių amžius nuo 0 m. iki 9 m. Berniukų sergamumas buvo aukštesnis nei mergaičių ir sudarė 57,1 proc. visų atvejų. Sergamumas tarp mergaičių ir berniukų buvo panašus. Miesto gyventojai sudarė 75 proc. susirgusiųjų. Kilo du šios infekcijos protrūkiai vaikų ugdymo įstaigose. Sergamumas šia infekcija rajone, lyginant su tuo pačiu laikotarpiu pernai, sumažėjo 36 proc. Sergamumo šia infekcija rodiklis Kėdainių rajone buvo 5,66 atv. / 10 000 gyventojų ir nesiekė

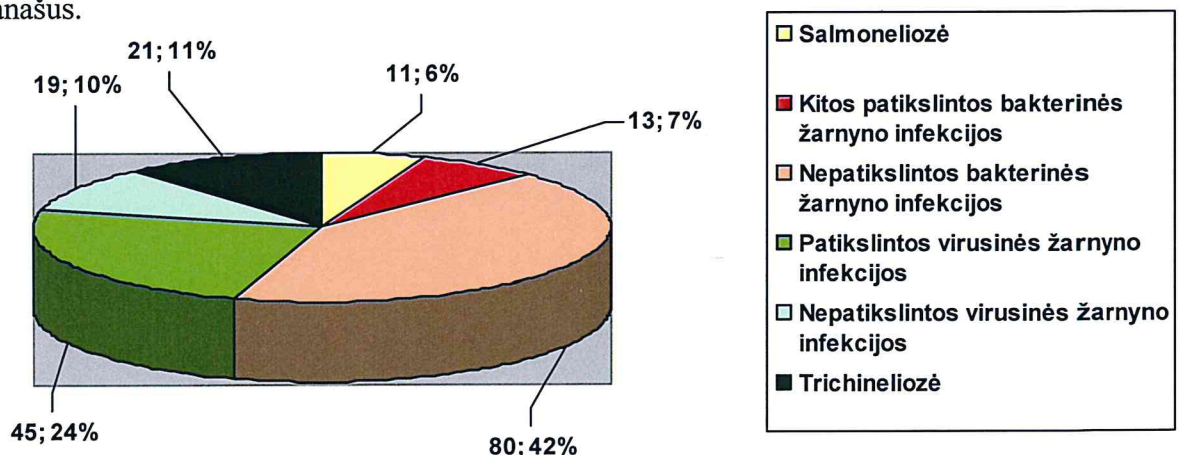
sergamumo šia užkrečiamąją liga rodiklio Kauno apskrityje (8,16 atv. / 10 000 gyv.). Sergamumo skarlatina sumažėjimas siejamas su šiai ligai būdingu periodiškumu.

Sergamumas infekcijomis, nuo kurių skiepijama valstybės biudžeto lėšomis.

Registruojami tik pavieniai kai kurių infekcijų, nuo kurių skiepijama valstybės biudžeto lėšomis atvejai. Susirgimų difterija, tymais, raudonuke, B tipo haemophilus influenzae infekcija , pneumokokine infekcija 2015 m. I pusmetį nebuvo užregistruota. Buvo užregistruotas 1 susirgimas epideminiu parotitu ir 4 kokliušo atvejai. Parotitas diagnozotas suaugusiajai , kuri buvo paskiepyta tik 1 vakcinos doze. Kokliušas nustatytas 3 paaugliams 14-17 m. ir 2 mėn. dar neskiepytam kūdikiui.

Sergamumas per maistą, vandenį ir aplinką plintančiomis užkrečiamosiomis ligomis

2015 m. Kėdainių rajone diagnozuoti 190 per maistą, vandenį ir aplinką plintančių užkrečiamųjų ligų atvejų. Sergamumas šiomis infekcijomis, palyginus su 2014 m. tuo pačiu laikotarpiu, išaugo 43,9 proc. tačiau sergamumo šiomis infekcijomis rodiklis 10 000 gyventojų išliko mažesnis nei Kauno apskrities vidurkis. Daugiametė statistika rodo, kad Kėdainių rajone sergamumas per maistą, vandenį ir aplinką plintančiomis užkrečiamosiomis ligomis turi tendenciją didėti. Analizuojamu laikotarpiu Kėdainių rajone didžiausią sergamumo dalį (42 proc.) sudarė nepatikslingos žarnyno infekcijos. Ūmių žarnyno užkrečiamųjų ligų atvejai registruojami visose amžiaus grupėse. Virusinėmis žarnyno infekcijomis dažniau sirgo vaikai iki 17 m. (76,6 proc.), o bakterinėmis žarnyno infekcijomis – suaugę asmenys (61,9 proc. visų susirgimo atvejų). Miesto gyventojai sudarė 59,3 proc. visų susirgusiųjų. Sergamumas pagal lytį tarp vyrų ir moterų buvo panašus.

3 pav. Sergamumo per maistą, vandenį ir aplinką plintančiomis užkrečiamosiomis ligomis struktūra 2015 m.

Susirgimai žarnyno užkrečiamosiomis ligomis užregistruoti visose rajono seniūnijose. Didžiausias sergamumas šiomis infekcijomis užfiksuotas Kėdainių, Dotnuvos, Šėtos ir Josvainių seniūnijose.

2015 m. rajone kilo vienas per maistą plintančių infekcijų (trichineliozės) protrūkis. Jo epidemiologinio tyrimo metu nustatyta, kad infekcijos perdavimo veiksnys – rūkyti šernienos mėsos gaminiai, pagaminti privačių asmenų iš R. Č. ūkyje augintų šernų mėsos. Protrūkis kilo dėl netikslaus pirminių mėsos mėginių ištyrimo. Turimais duomenimis rūkytos šernienos gaminių ragavo 38 asmenys. Iš jų: 29 Kėdainių r., 7 Jonavos r. gyventojai ir po vieną Kauno miesto ir Tauragės gyventoją. Kliniškai, epidemiologiškai ir laboratoriskai susirgimai trichinelioze (kodas pagal TLK-AM –B75) VšĮ Kauno klinikinėje ligoninėje patvirtinti 20 asmenų. Profilaktinis gydymas buvo skirtas dar 11 asmenų, valgiusių rūkytų šernienos gaminių, kuriems ligos požymiai nepasireiškė. Protrūkio metu trichineliozei būdingi požymiai pasireiškė 20 susirgusiųjų, iš jų 2 vaikams ir 18 suaugusiųjų., 6 moterims ir 14 vyrų. Susirgusiųjų amžius nuo 3m. iki 68 m.

Žarnyno užkrečiamosiomis ligomis Kėdainių r. gyventojai dažniausiai užsikrečia gyvenamoje vietoje. Bakterinės kilmės infekcijomis užsikrečiama nuo maisto nepakankamai termiškai jį apvėrus ar vartojant neplautus vaisius ir daržoves, o virusinės kilmės žarnyno infekcijomis – per aplinką, nesilaikant asmens higienos reikalavimų. Susirgimų patikslintomis žarnyno infekcijomis pagrindiniu infekcijos veiksniu buvo vištų mėsa nepakankamai termiškai ją apvėrus.

Sergamumas atvira plaučių tuberkulioze

2015 m. užregistruota 16 naujų susirgimo atvira plaučių tuberkulioze atvejų. Susirgimų skaičius liko toks pats, kaip ir 2014 m. Sergamumo šia infekcija rodiklis Kėdainių rajone buvo 3,23 atv. / 10 000 gyv. (2014 m. - 3,18 atv. / 10 000 gyv.) ir viršijo sergamumo šia užkrečiamąją liga rodiklį Kauno apskrityje (2,92 atv. / 10 000 gyv.). Analizuojamu laikotarpiu nauji susirgimo atvejai nustatyti 8 rajono seniūnijose: Kėdainių - 4, Vilainių -2, Josvainių – 1, Dotnavos – 2, Krakių – 3, Truskavos – 1, Pernaravos- 1, Gudžiūnų – 2. Susirgo 2 moterys ir 14 vyrų (87,5 proc.), 5 miesto ir 11 rajono gyventojų. Susirgusiųjų amžius nuo 18 m. iki 81 m. Tarp naujai nustatytų atviros plaučių tuberkuliozės atvejų buvo ir 1 mirties atvejis (38 m. vyras, miesto gyventojas), 1- atvežtinis atvejis (vyras grįžo padirbėjęs Airijoje).

Turimais epidemiologiniais duomenimis į ASPĮ kreipiasi asmenys jau su uždelstomis ligos formomis, turintys žalingų įpročių, gyvenantys prastomis sanitarinėmis sąlygomis.

Viena pagrindinių profilaktikos priemonių – ankstyva ligos diagnostika. Kėdainių rajone kasmet atliekami tuberkulino mėginiai 7 m. vaikams ir rizikos grupės (bendraujantiems su sergančiais tb, dažnai sergančiais kvėpavimo takų ligomis, iš socialinės rizikos šeimų, sergantiems lėtinėmis ligomis ir kt.) vaikams. 2015 m. rajone tuberkulino mėginiai buvo atlikti 424 7 m. amžiaus grupės vaikams (87,6 proc. prisirašusių vaikų) ir 1017 rizikos grupėms priklausančių vaikų (82,8 proc.). Teigiamas tuberkulino mėginys nustatytas 221 vaikui. Iš jų 212 buvo nukreipti konsultuoti pas specialistus ir vienam jų diagnozuota tuberkuliozė (ne atvira forma).

Erkių platinamos ligos ir kitos zoonozės

Zoonozės – tai infekcijos, kurias natūraliu būdu tiesiogiai arba netiesiogiai gyvūnai gali perduoti žmonėms (Laimo liga, erkinis encefalitas, pasiutligė, toksokarozė ir kt.). Kėdainių rajone kasmet registruojami pavieniai zoonozinių atvejai.

2015 m. lyginant su 2014 m. laikotarpiu sergamumas erkiniu encefalitu Kėdainių rajone sumažėjo 14 proc., o Laimo liga – išaugo 7 proc.. Sezoninis sergamumo erkių platinamomis ligomis pakilimas 2015 m. buvo stebėtas nuo gegužės iki gruodžio mėnesio.

Sergamumo erkių platinamomis ligomis struktūroje dominuoja **susirgimai Laimo liga**. Jie sudaro 84,2 proc. visų užregistruotų erkių platinamų ligų atvejų. 2015 m. iš viso užregistruota 32 Laimo ligos atvejai. Sergamumo rodiklis siekė 6,46 atv./10 000 gyventojų (2014 m. – 5,96 atv./10 000 gyv.), bet buvo mažesnis nei Kauno apskrities vidurkis – 9,66 atv./10 000 gyv. Dažniausiai sirgo 45-74 m. amžiaus asmenys. Tarp sergančiųjų buvo 16 miesto ir 16 kaimo gyventojų. Moterys sudarė 53 proc. visų sirgusiųjų. Vaikai sudarė 18,8 proc. Susirgusiųjų.

Susirgusieji Laimo liga nurodė buvę Kėdainių r. Ažuoloto, Koliupės, Surviliškio, Vikaičių, Pašilių, Pašušvio, Josvainių, Tiskūnų, Skaistgirio miškuose. Susirgimas buvo nustatytas ir Tiskūnų, Aristavos, Šventybrasčio, Šiukštukiškių, Kebonių, Taujėnų, Pajieslio kaimų bei Kėdainių miesto gyventojams, „Justinavos“ ir „Pašilių“ kolektyvinių sodų sodininkams. Pasitaikė ir atvejų, kai Laimo liga buvo diagnozuota grįžusiems iš Molėtų rajono, poilsiausiems prie Balčio ir Baltųjų Lakajų ežerų bei Labanoro girioje.

Susirgusieji erkes ant savo kūno dažniausiai pastebėdavo tuomet, kai jos jau buvo įsisiurbę. Erkes atbaidančių priemonių nenaudojo.

Erkinis encefalitas buvo diagnozuotas 6 Kėdainių rajono gyventojams (1 vaikui ir 5 suaugusiesiems). Sergamumo rodiklis siekė 1,21 atv./10 000 gyventojų (2014 m. - 1,39 atv./10 000 gyventojų) ir buvo mažesnis už Kauno apskrities rodiklio vidurkį, kuris siekė – 1,29 atv./10 000 gyv. Analizuojant daugiametę statistiką pastebima, kad sergamumas erkiniu encefalitu turi tendenciją mažėti.

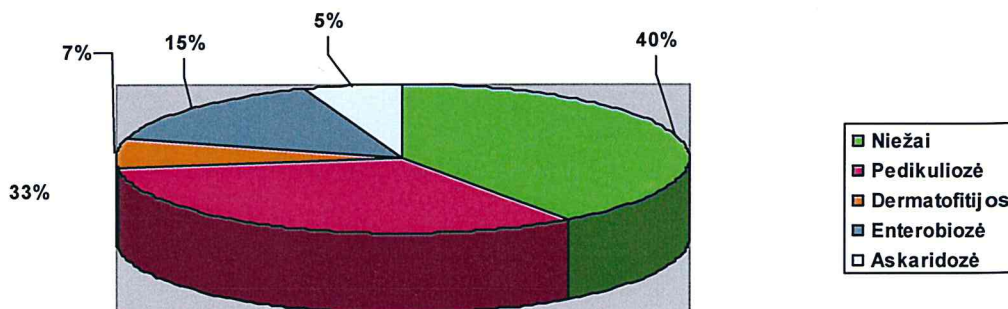
Tarp sergančiųjų buvo 4 kaimo ir 2 miesto gyventojai, 4 vyrai ir 2 moterys. Erkiniu encefalitu susirgo gyventojai pabuvoję Kėdainių rajonas, Truskavos sen., Pavermenio k., Surviliškio sen., Urbelių k., Pelėdnagių sen., S/B „Vasara“, Šlapaberžės girininkijos, Kalnaberžės miške, Krakių sen., Krakių miške.

Sergamumo erkiniu encefalitu sumažėjimas siejamas su geresniu visuomenės informavimu apie šių ligų profilaktiką ir asmens sveikatos priežiūros įstaigų didesniu dėmesiu ir aktyvumu skiepijant nuo erkinio encefalito.

Pirmąjį 2015 m. pusmetį rajone užregistruoti 3 susirgimai toksokaroze. Ji buvo diagnozuota 5-16 m. amžiaus vaikams, 1 miesto ir 2 rajono gyventojams. 2 atvejais galimai užsikrėsta nuo savų, profilaktiškai negydomų šunų, 1- dėl asmens higienos taisyklių nepaisymo.

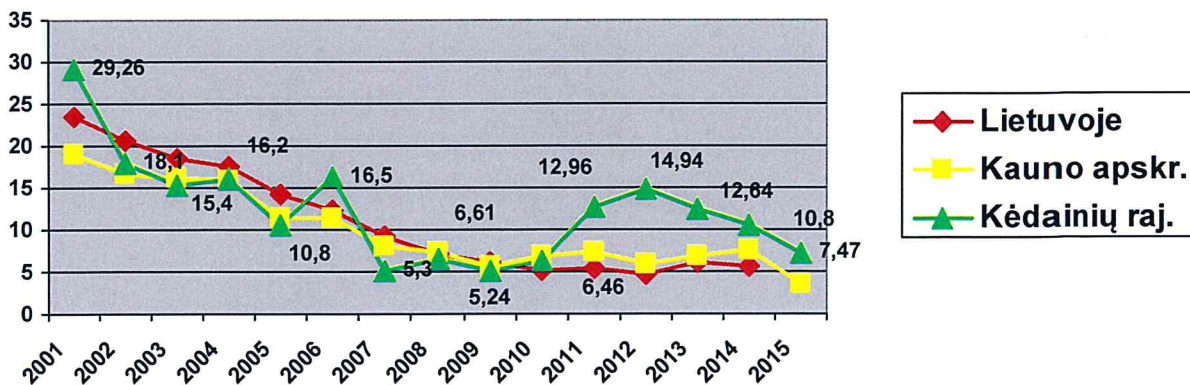
Kūno dangų infekcijos ir parazitozės

Kėdainių rajone 2015 m užregistruoti 73 kūno dangų infekcijų (niežų, pedikuliozės, dermatofitijų) ir 23 parazitozių (enterobiozės, askaridozės) atvejai. Lyginant su 2014 m. Kėdainių rajone bendras sergamumas šiomis infekcijomis išliko panašiam lygyje. Šių užkrečiamųjų ligų struktūroje didžiausią dalį 33 proc. sudarė pedikuliozė, 40 proc. niežų ir 15 proc. enterobiozės atvejai.

4 pav. Sergamumo kūno dangų infekcijomis ir parazitozėmis struktūra 2015 m.

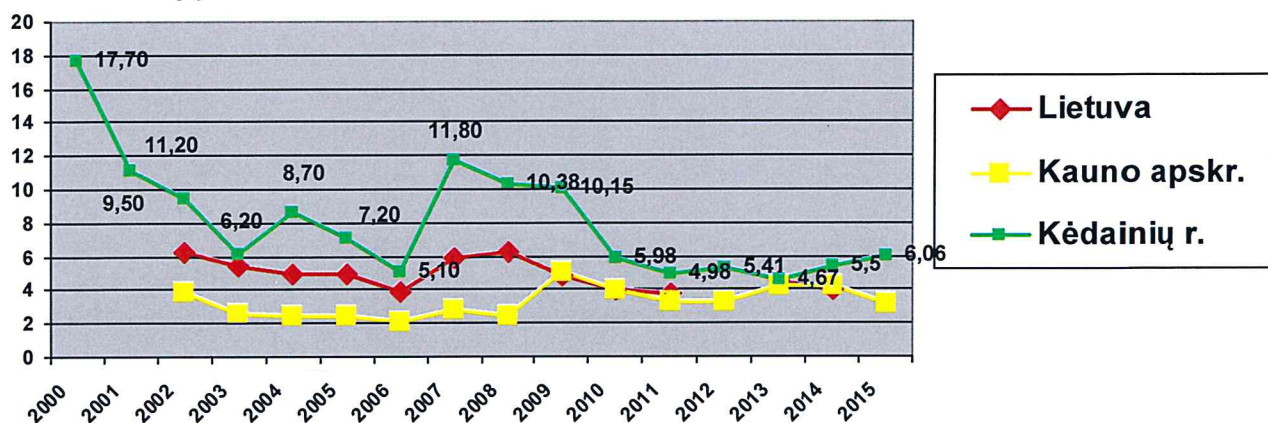
Sergamumas niežais, lyginant su 2014 m., buvo 33 proc. mažesnis. Sergamumo rodiklis siekė 7,47 atv./ 10 000 gyv. (Kauno apskrityje 3,62 atv./ 10 000 gyv). Daugiametė statistika rodo, kad sergamumas niežais Kėdainių rajone turi tendenciją mažėti.

5 pav. Sergamumo niežais rodikliai

Rajone niežai buvo diagnozuoti 19 moterų ir 18 vyrų. Daugiau nei pusę susirgimo atvejų sudarė vaikai iki 18 m. (67,5 proc.). Miesto ir kaimo gyventojų sergamumas niežais buvo panašus. Daugiausiai susirgimų (37,8 proc.) nustatyta Kėdainių miesto seniūnijoje ir Dotnuvos seniūnijoje (21,6 proc. visų atv.) bei po kelis pavienius atvejus Vilainių, ir Krakių seniūnijose. Šeimose kilo 6 niežų protrūkiai, kurie parodė, kad infekcija diagnozuojama pavėluotai bei, kad gyventojai yra linkę į medikus kreiptis pavėluotai, kai šeimoje atsiranda keli ligoniai. Infekcijos šaltinis daugumoje atvejų lieka nežinomas.

2015 m. Kėdainių rajone buvo užregistruota 30 susirgimo **pedikuloze** atvejų (2014 m. - 28). Sergamumas pedikuloze 2015 m., lyginant su 2014 m. tuo pačiu laikotarpiu, Kėdainių rajone sumažėjo 7 proc., tačiau sergamumo šia infekcija rodiklis 10 000 gyventojų yra 6,06 ir viršija Kauno apskrities rodiklio vidurkį, kuris yra 3,17 atv. /10 000 gyventojų. 2015 m. kilo 2 šeiminiai pedikulozės protrūkiai. Daugiametė statistika rodo, kad sergamumas pedikuloze Kėdainių rajone turi tendenciją mažėti.

6 pav. Sergamumo pedikuloze rodikliai

Daugiau nei pusę susirgusiųjų (56,7 proc.) sudarė vaikai. Moterys sudarė 73,3 proc. visų susirgimo atvejų, kaimo gyventojai – 70 proc. Daugiausiai susirgimų (63,3 proc.) nustatyta Kėdainių miesto seniūnijoje ir po kelis pavienius atvejus Vilainių, Josvainių, Dotnuvos, Gudžiūnų, Pelėdnagių seniūnijose. Šeimose kilo 4 pedikulozės protrūkiai.

Pagal socialines grupes sergantieji pasiskirstę sekančiai: ikimokyklinio amžiaus vaikai nelankantys ugdymo įstaigų – 20 proc.; bendrojo lavinimo mokyklų mokiniai – 33,3 proc; neįgalūs asmenys – 13,3 proc.; pensininkai – 26,7 proc. ir ikimokyklines ugdymo įstaigas lankantys vaikai – 3,3 proc. visų susirgimo atvejų.

Dauguma ligos atvejų yra nustatomi asmenims kreipiantis į asmens sveikatos priežiūros įstaigas dėl kitų sveikatos sutrikimų, tad turima statistika neatspindi realios esamos situacijos.

2015 m. rajone buvo užregistruoti pavieniai parazitozių atvejai (14 – enterobiozės; 5 – askaridozės, 4 – toksokarozės), užsikėtimas kuriomis susijęs su gyvenamąja aplinka ir asmens higienos taisyklių nepaisymo.

Pagrindinės užkrečiamųjų ligų profilaktinės priemonės:

Specifinės profilaktinės priemonės - skiepai. Skiepai yra viena efektyviausių profilaktikos priemonių skirta apsaugoti nuo užkrečiamųjų ligų ir sumažinti galimą žalą sveikatai bei ekonominius nuostolius tenkančius šeimai ir valstybei. Valstybės biudžeto lėšomis vaikai profilaktikai yra skiepijami nuo tuberkuliozės, hepatito B, difterijos, stabligės, kokliušo, poliomielitito, B tipo Haemophilus influenzae infekcijos, tymų, epideminio parotito, raudonukės ir pneumokokinės infekcijos. Profilaktiškai valstybės biudžeto lėšomis skiepijami rizikos grupėms priklausantys asmenys (ir vaikai, ir suaugusieji) nuo gripo. Esant indikacijoms, nemokamai skiepijamos vakcinos prieš pasiutligę, difteriją, stabligę, tymus. Savo lėšomis rekomenduojama

pasiskiepyti nuo vėjaraupių, rotavirusinės ir pneumokokinės bei meningokokinės infekcijų, žmogaus papilomos viruso, gripo ir kt.

Profilaktiniai vaikų skiepėjimai pagal patvirtintą Lietuvos skiepėjimų kalendorių Kėdainių rajone vyksta sėkmingai.

Ligos pavadinimas	Vaikų amžius	Kėdainiai	Apskritis
Tuberkuliozė (BCG)	iki 1 m.	98,5	97,0
Hepatitis B	1 m.	98,7	92,9
Kokliušas, difterija, stabligė, poliomielitas ir B tipo haemophilus influenzae (DTaP-IPV-Hib)	2 m.	91,9	89,5
Kokliušas, difterija, stabligė, poliomielitas (DTaP-IPV)	8 m.	94,9	92,5
Difterija, stabligė (dT)	17 m.	95,7	94,4
Tymai, raudonukė, epideminis parotitas (MMR)	2 m. 8 m.	93,5 95,3	91,9 92,9

7 pav. Vaikų skiepėjimo apimtys (proc.) pagal LR Vaikų profilaktinių skiepėjimo kalendorių Kauno apskrities teritorijose 2015 m.

2015 m. , lyginant su 2014 m. 1m., 2 m. vaikų skiepėjimų apimtys pagal profilaktinių vaikų skiepėjimo kalendorių sumažėjo, o 8 m. amžiaus grupėje išaugo. Sumažėję tam tikrose amžiaus grupėse skiepėjimų apimtys nebesiekia PSO rekomenduojamų 95 proc. , tačiau viršija 90 proc. ir yra pakankamos Lietuvos teritorijoje palaikyti kolektyviniam imunitetui.

Skiepėjant rizikos grupėms priklausančius asmenis nuo sezoninio gripo valstybės biudžeto lėšomis 2015 m. įskiepytos 4179 (2014 m. – 4039) vakcinų dozės (2014 m. – 4039). Savo ir darbdavio lėšomis nuo šios infekcijos pasiskiepijo 1075 Kėdainių rajono gyventojai (2014 , -1152).

Rizikos grupių skiepėjimo nuo gripo apimtys išaugo, bet sumažėjo skiepėjimosi apimtys tose asmenų grupėse, kurių skiepėjimo valstybė nefinansuoja.

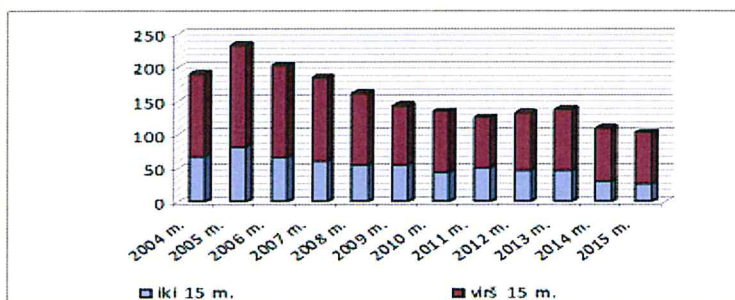
2015 m. Kėdainių rajono gyventojai valstybės lėšomis puvo skiepjami nuo pneumokokinės infekcijos, difterijos – stabligės. Jiems taip pat buvo sudarytos sąlygos pasiskiepyti nuo pneumokokinės, meningokokinės B, C tipų infekcijos, vėjaraupių, erkinio encefalito, rotavirusinės infekcijos, virusinio hepatito A, Geltonojo drugio, vidurių šiltinės, žmogaus papilomos viruso infekcijos savo lėšomis.

Analizuojant skiepėjimų apimtis pastebima, kad Kėdainių rajono gyventojų pasirinkimą skiepytis įtakoja vakcinų prieinamumas ir kaina.

Pasiutligės pokontaktinė imunoprofilaktika

Nuo gyvūnų nukentėjo ir medicinos pagalbos kreipėsi 100 asmenų (2014 m.-112). Nukentėjusiųjų skaičius buvo 11 proc. mažesnis

NUKENTĖJUSIŲ NUO GYVŪNŲ ASMENŲ SKAIČIUS KĖDAINIŲ RAJONE 2006-2015 M.

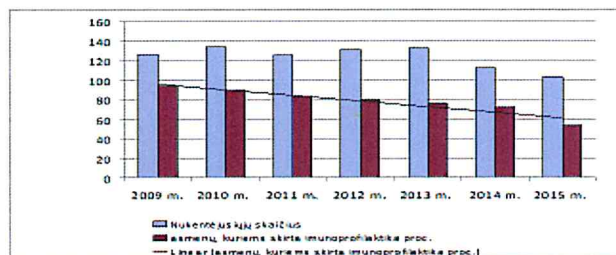
Traumas nuo gyvūnų dažniau patyrė asmenys vyresni nei 15 m. amžiaus (66,9 proc.). Sveiki, žinomi gyvūnai apkandžiojo 74,4 proc. (2012 m. - 64,88 proc.; 2011 m. - 55,2 proc.) visų nukentėjusiųjų. Daugiametė statistika rodo, kad. Kėdainių rajono gyventojai dažniausiai yra sužalojami žinomų, sveikų, šeiminingus turinčių šunų

Gyvūnas	Asmens amžius		Sveiki gyvūnai	Nežinomi gyvūnai	Pasiutę gyvūnai
	Iki 15 m.	Virš 15 m.			
šuo	20	61	57	24	
katė	2	15	13	4	
kiaunė		2		2	
Iš viso	22	78	70	30	

1 lentelė. Nukentėjusių nuo gyvūnų asmenų pasiskirstymas pagal amžių ir gyvūno rūšį

2015 m. pokontaktinė pasiutligės imunoprofilaktika buvo skirta 52 nuo gyvūnų nukentėjusiems asmenims. Tai sudarė 52 proc. visų besikreipusių medicinos pagalbos. (2014 m. – 101; 70,5 proc. visų besikreipusiųjų). Esant palankiai epizootinei situacijai pokontaktinės pasiutligės imunoprofilaktikos apimtys rajone nuosekliai mažėja. 2015 m. skiepijimo nuo pasiutligės apimtys lyginant su 2014 m. laikotarpiu sumažėjo 18 proc.

POKONTAKTINĖS PASIUTLIGĖS IMUNOPROFILAKTIKOS APIMČIŲ POKYTIS Kėdainių rajone

Paskutinis pasiutligės atvejis gyvūnams Kėdainių rajone nustatytas 2009 m. Nesant gamtinių pasiutligės židinių rajone, pastaraisiais metais išlieka nepagrįstai didelis nukentėjusių nuo gyvūnų rajono gyventojų skaičius.

Nespecifinės profilaktikos priemonės

- Rankų higiena yra pats veiksmingiausias būdas saugotis nuo įvairių infekcijų. Rankos turi būti plaunamos su muilu, ne trumpiau kaip 30 sekundžių, kai rankos atrodo nešvarios ar kitais atvejais, pvz.: prieš valgant, grįžus iš lauko, pasinaudojus visuomeniniu transportu, apsilankius viešose vietose, pabendravus su sergančiu asmeniu ir kt.;
- Kosėjimo, čiaudėjimo etiketas sergant oro lašiniu keliu plintančiomis ligomis, tame tarpe ir gripu bei ŪVKTI;
- Patalpų vėdinimas, valymas drėgnu būdu, reikalui esant kietų paviršių dezinfekavimas;
- Sergantieji turi būti izoliuojami, neleidžiami į ugdymo įstaigas, eiti į darbus, dalyvauti renginiuose, susibūrimuose tol, kol pasveiksta, o į ugdymo įstaigas bei darbo vietą gali sugrįžti tik su gydytojo pažyma;
- Sąlyti su užkrečiamąja liga turėjusiems asmenims, rekomenduojama stebėti savo sveikatą, o pajutus pirmuosius ligos požymius nedelsiant kreiptis į gydymo įstaigą pas savo šeimos gydytoją.

IŠVADOS

1. 2015 m. Kėdainių rajone buvo užregistruoti 987 užkrečiamųjų ligų (neskaitant susirgimų gripu ir ŪVKTI) atvejai ir kilo 52 protrūkiai.
2. Bendras sergamumas užkrečiamosiomis ligomis Kėdainių rajone 2015 m., lyginant su 2014 m., išaugo 44 proc.
3. Analizuojamu laikotarpiu Kėdainių rajono gyventojai dažniausiai sirgo per orą plintančiomis užkrečiamosiomis ligomis. Užkrečiamųjų ligų struktūroje (neskaitant gripo ir ŪVKTI) jos sudarė 63,2 proc. registruotų užkrečiamųjų ligų atvejų.
4. Kėdainių rajone dominavo susirgimai vėjaraupiais. 2015 m. sergamumas buvo du kartus didesnis nei 2014 m., kilo 39 šios infekcijos protrūkiai (2014 m.-32).
5. 2015 m. Kėdainių rajone naujai išaiškintų atviros plaučių tuberkuliozės atvejų skaičius išliko toks pats kaip ir 2014 m. Visi atvejai atskiri, tarpusavyje nesusiję. Tuberkulino mėginių apimtys 7 m. ir zizikos grupių vaikams siekė 82 proc.
6. Išaugo sergamumas per maistą, vandenį ir aplinką plintančiomis infekcijomis. Kilo vienas protrūkis (trichineliozės). Šių infekcijų struktūroje Kėdainių rajone didžiausią sergamumo dalį (52,1 proc.) sudarė nepatiksintos žarnyno infekcijos. Ūmių žarnyno užkrečiamųjų ligų atvejai registruoti visose amžiaus grupėse.
7. Daugiametė statistika rodo, kad Kėdainių rajone sergamumas per maistą, vandenį ir aplinką plintančiomis užkrečiamosiomis ligomis turi tendenciją didėti.
8. Sergamumas zoonozėmis (erkių platinamomis ligomis, toksokaroze) buvo sporadinis (pavieniai, tarpusavy nesusiję atvejai).
9. 2015 m., lyginant su 2014 m., sergamumas niežais sumažėjo 33 proc., o pedikuloze nežymiai išaugo (2 atv.) tačiau sergamumo šiomis infekcijomis rodikliai vis dar ženkliai viršija Kauno apskrities sergamumo vidurkį, bet turi tendenciją mažėti.
10. Rajone registruojami tik pavieniai ligų, nuo kurių skiepijama valstybės biudžeto lėšomis, atvejai.
11. Vykdamas specifinę užkrečiamųjų ligų profilaktiką vaikų skiepijimo apimtys pagal profilaktinių Vaikų skiepijimų kalendorių visose vertinamose amžiaus grupėse 2015 m. buvo pakankamos ir siekė PSO rekomenduojamus 95 proc.
12. Rajone sėkmingai vyksta rizikos grupių skiepijimai nuo sezoninio gripo.
13. Analizuojant skiepijimų apimtis stebima, kad Kėdainių rajono gyventojų imunizacijos apimtys labiausiai įtakoja vakcinų prieinamumas. Skiepijimų apimtys, skiepijant vakcinomis, kurios nėra finansuojamos iš valstybės biudžeto lėšų, ženkliai mažesnės, nei nemokamomis vakcinomis.
14. Analizuojant sergamumo priežastis ir nespecifinės profilaktikos apsaugoti nuo jų būdus manoma, kad rankų higiena yra pats veiksmingiausias būdas saugotis nuo įvairių infekcijų.

PROBLEMOS IR GALIMI SPRENDIMO BŪDAI

Problema: Išaugęs sergamumas vėjaraupiais - viena iš dažniausių vaikų ugdymo įstaigų nelankymo priežasčių.

Siūloma: Profilaktinio sveikatos patikrinimo metu, 3 m. amžiaus vaikams, prieš pradėdant lankyti ikimokyklinio ugdymo įstaigą, rekomenduoti ir bent dalinai finansuoti skiepus nuo vėjaraupių.

Problema: Vaikai utelėmis, niežais ar enterobioze dažniausiai užsikrečia šeimose stokojančiose socialinių įgūdžių ir nepaisančių asmens higienos taisyklių ir užkratą platina kolektyvuose.

Siūloma: Atsižvelgiant į tai, kad viena veiksmingiausių parazitinių ligų plitimą mažinančių priemonių yra visų šeimos narių gydymas vienu metu, rekomenduojama sveikatos patikrinimų metu, vaikui nustatius pedikuliozę, niežus ar enterobiozę, ASPĮ organizuoti visų tos šeimos narių patikrinimą ir rekomenduoti parazitų naikinimo priemones šeimai bei tęsti vykdomas pedikliozių- niežų ir profilaktikos programas rajone.

Problema: Didėjantis sergamumas žarnyno užkrečiamosiomis ligomis, kurios plinta per maistą ir aplinką.

Siūloma: Atsižvelgiant į tai, kad viena veiksmingiausių nespecifinių profilaktikos priemonių, saugančių nuo daugelio užkrečiamųjų ligų – rankų higiena, ypatingą dėmesį vaikų ugdymo įstaigose skirti rankų higienos įgūdžių formavimui.

Problema: Nesant gamtinių pasiutligės židinių rajone, kasmet registruojamas didelis nukentėjusių nuo gyvūnų asmenų skaičius.

Siūloma: Atsižvelgiant į tai, kad dažniausiai Kėdainių rajono gyventojai nukentia nuo šunų dėl nemokėjimo su jais elgtis ir gyvūnų laikymo reikalavimų nepaisymo, stiprinti „Gyvūnų laikymo Kėdainių rajone taisyklės“ laikymosi kontrolę ir organizuoti užsiėmimus apie tinkamą / saugų elgesį su gyvūnais vaikų ugdymo įstaigose, visuomenei. Tai padėtų sumažinti traumų skaičių rajone.